

Выходитъ во Львовъ ще Вторника, Четверга и Суботы
краймъ рускихъ святыи о 5-й год. поп. Литер додатокъ
"Бібліотека найзнатнішіхъ по-
вѣстей" виходить по 2 печат. ар-
кушъ кожного 15-го послѣдніого днія кожного місяця.
Редакція Адміністрація підъ Ч. 44 улиці Галицькії.
Рукописи взвертатося лише на попереднє застереженіе.
Оголошенія приймаються по цѣнѣ 6 кр. отъ однії
строчки печатанія, вѣ руб. "Надбсланіе" по 20 кр. а. в.
Ремітансії неопечатаній вольний отъ поста.

Предплату и инсертари приймаються: У Львовѣ Адмі-
ністрація "Дѣло". У Віднії Haasenstein & Vogler, Wall-
nachgasse 10; M. Duks, Riemergasse 13; G. L. Daube &
Co., Singerstrasse 11 а; Rudolf Moser; F. A. Richter
Nibelungengasse 4. Вѣ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vo-
glar, E. L. Danbe & Co. Вѣ Парижії Agence Haas. Вѣ Рое-
са Редакція "Кіевської Старини" вѣ Ієвѣ, поштовій
уряд і "Газети Бюро" В. Ф. Зама вѣ Одесії Дери-
басовська ул. д. Радиць 9.

Съ днемъ I (13) липня зачинається
III. четверть року сегорбочного видавництва
"Дѣла" и "Бібліотеки найзнатнішіхъ по-
вѣстей". Просимо поскоріти съ присыпкою
залегостей и дальшою предплаты, щоби въ
експедиції не потребовала послѣдовати пе-
рвра!

Ново приступаючи Вп. предплатники
"Бібліотеки найзнатніхъ по-
вѣстей" обстанутъ
дорогу початку зачатою повѣстію И. Тургенєва
"Батьки и сини".

Непевна ситуація.

До іменовання президента Шлеска, м. Бак-
кегема, міністромъ торговлї въ кабінетѣ гр.
Таффого нависаютъ деякі органы вѣденської
праси кон'єктури, не конче зовсімъ безпод-
ставні, на змѣну дотепершньої внутріенній
політики въ Долітавщинѣ. Кон'єктури тѣ
суть заразомъ вивиненіемъ задушевныхъ га-
докъ поодинокихъ сторонництвъ долітавського
парламенту, стремляючи до влади, и длатого
нотумою ихъ, хотай не подѣляемо ихъ по-
гладивъ.

Централы чистої води, въ табору Герб-
ства, вѣствай въ своїи расови ненависти до
Славянъ австрійскихъ, ворожат именно, будь-
то кабінетъ гр. Таффого, не находачи доста-
точної підпоры въ розбитій справою нафтовою
правице, намѣрь перехилитись, наколи вже
не на ихъ сторону спеціально, то въ загалѣ
на сторону лѣвицѣ. За тымъ перехиленіемъ
са-дудавань-бы повернуть до гегемонії нѣмецкого
елементу въ Австрії, отже и рѣшуче віорванье
съ дотепершньою системою, въ котрой Австрія
представляєца заступницею интересовъ Славянъ
австрійскихъ, а въ части и покровителькою
такихъ-же интересовъ полудневыхъ Славянъ
на півніостровѣ балканському.

Партія такъ званыхъ національної нѣмец-
кихъ, витворена ще въ 1870 р. Рекаверомъ
и ведена Пакертомъ, стремлича бодай въ виду
до мирного подлагодженія межинародныхъ отно-
шень въ Австрії, підносить такожъ свою про-
граму, полягаючу въ тѣмъ, щобъ Галичинѣ
дано окремѣши автономичне становище въ
Долітавщинѣ. Прочай краї австрійскій мали-
бы становити цѣлість, яко належачай до давній-
шого "бунду" нѣмецкого и тутъ проводѣ вия-

КЛОПОТЫ МѢСТА ЛЬВОВА
съ кагаломъ жидовскими въ половинѣ XVII
вѣку и погромъ жидовъ у Львовѣ 1664 року.

(Написавъ Андрійчукъ.)

Нема може въ свѣтѣ анѣ одного мѣста, ко-
тре бы чимъ не величалося, чимъ такимъ, що
ему надає славу, вѣ чимъ перевишає нашії свії
сестрицї. Часомъ чужї станутъ єго величати, а
часомъ і саме рознесе свою славу, держучись
правила: „хвали мене роте!“ Одно величась
красивимъ положеніемъ своїмъ або гарною окре-
мостю; друге торговлею або промисломъ; часомъ
якимъ якимъ одніми фабрикатомъ; трете якою
школою, що набрала широкого розголосу по свѣ-
тѣ; інше, хоті же дробне і невидне, тѣшится,
що єго імя знає кожий ученикъ низшої гімназії
її задає якимъ славної історичної подїї; а
імена ділкіхъ стали голосами називати черезъ
страшні катастрофи. Кіївъ, примѣромъ, вели-
чаво, що єсть „матерю рускихъ городівъ“, що
сіль колись ліпотою і дивувавъ називати Гре-
кою своїми золотими верхами; наші Мости
звітають зъ „бідами мостенськими“; Відень чванято, що
лишь більш на весь свѣтъ одиною столицею,
„Kaisersstadt“; Венеція і Фльоренція спорятъ за-
звітаю, що єхъ „краси“ (la bella); Нез-
піль зновъ називає себе і свою околицю куин-
комъ неба, зведенімъ на землю; Генуя пышаєса
називати свою пышнотою (la superba), не конечно
великія Медіоланъ великою (la grande), а Кра-
кою зове себе радо „другими Римомъ“. Зъ дру-

гої сторони не гіївають Парижане зовомъ, що
єсли декому подобаєса ихъ веселе мѣсто нази-
вати „новимъ Вавилономъ“, такъ якъ мешканцї
маленького Ваймару безперечно не взяли Гетому
за зло его перевадну апострофу до ихъ мѣста:
„O Weimar, dir fiel ein besonder Loos
Wie Bethlehem in Juda, klein und gross“.

А наша галицька столиця Львовъ? Якою біль-
шою обходиться безъ всілякого ерітетону оглані; до тѣ-
пери бачито, не занойтъ передъ свѣтомъ пі-
чимъ. Хиба-бы то хотівъ хто піднести, що че-
резъ двадцять і кілька лѣтъ т. е. якъ довго було
Подобе въ рукахъ турецкихъ, величаво біль, а бо-
дай має величати, що бувъ „antemurale“ хри-
стіянського сїбта, але коли Подобе вернуло на-
задъ до Польщї, ставъ пограничною крѣпостю
противъ бісурманъ назадъ Каменець подольській
якъ впередъ, а Львовъ отративъ і той провізорично
ему наданий додатокъ. Коли бы треба було ко-
нечно вынайти для Львова якъ придане імя,
то ми назвали бы єго мѣстомъ „засійдї юдо-
фельськимъ“, такъ якъ Віденське Нове-мѣсто
(Wiener-Neustad) назвали „засійдї вѣрнимъ“
(allzeit getreue Stadt). Ми скажемо чому. Почав-
ши вѣтъ часобъ Казимира Вел. ажъ до занятия Га-
личини черезъ Австрію переотрѣгала старшина
мѣска сївостно и консеквентно, що більші і
нѣкто не потерпівъ за для своїхъ якої па-
кості; і одніхъ православнихъ Русинівъ треба
тутъ забути, бо інакше готовъ бы мы прійти до
великія Медіоланъ великою (la grande), а Кра-
кою зове себе радо „другими Римомъ“. Зъ дру-

вѣру католицьку, бравъ ихъ въ оборону противъ
вояжіхъ замахівъ на їхъ вѣру и не дававъ имъ
нѣкоти почути, що жиуть въ державѣ, въ котрой
вѣра католицька єсть пануючою. Оренанъ, Сар-
денанъ, а особливо Жидамъ жили у Львовѣ якъ
въ раю. Наша столиця не ішла въ сїльдь тихъ
мѣстъ, що кидали на Жидовъ ѿгнемъ і ме-
чимъ, анѣ називати не проганяла ихъ ѿ посередъ
своїхъ муробъ, якъ се і. пр. зробила въ р. 1496
угорка Тирнава, котра одного дні військъ своїхъ
Жидовъ зъ шумомъ вигнала ѿ посередъ своїхъ
муробъ ѿ остримъ заказомъ, щоби вїкоти більш
не смѣли вертати, а потомъ замуровала туло
брому, котрою Жиды опустили ѹбого. Коли Хмель-
ницькій въ часій першої облоги Львова домагався,
що мѣсто видало ему Жидовъ, бтмовило оно
тому жаданю, на що гетманъ, після реляції куп-
ця Андрія Чеховича, родомъ Поляка, отповѣвъ
мѣсіямъ посланцю, котрой прїїшли були до єго та-
бору въ Лисиничахъ: „Oto jeszcze i Žydów, za-
szarganych, tych pl....ow, zostańe ręgi was i
nie pamagam się ich, tylko aby się do tey zanizy
(t. e. до окупу) znacznie przyłożyl, iako ci którzy
znaozne skarby z Kozaków po Ukrainie zebral.“
Зъ тимъ згаджася зовоїмъ і друга реляція,
Мартина Гросамера, бурнотра львівського. И той
пише, що гетманъ жадавъ: „abyś Žydów wzyst-
kie wydali, iako tych, ktorzy tey woypu zr
zgoczą, daję ręgęswo wojysku zaporoskimъ na
zaciagi pieniądze.“ Після той реляції отповѣло
мѣсто, що Жидовъ видали не може въ двохъ при-
чинъ: разъ, що не суть піддаными мѣста, але

підданими короля і державы, а по друге, що
рівно съ мѣщанами поносять кошти і труди
і суті готовъ съ ними і для нихъ умирата. Якъ
звіто, вдоволиво Хмельницькій грбши, бо по-
требувавъ, щоби выплатити Татарамъ умовлену
суму.

Після той облоги въ р. 1648 забрали мѣ-
сто до направлювана укрїпень, до вичищуванія
давніхъ фосъ і ровівъ, якъ і до кошна новихъ,
а при той роботѣ, званій „grabare ogo“, муйсь
каждый мешканець взяти лукусъ участя. Однай
Жиды, хоті вмъ повинно було на тимъ найбільш
залежати, оттягнуло вѣтъ вояжій роботи і кош-
тівъ і оховалися підъ можній покровъ воєводы
Станіслава ІІІ Радзивіла. Нѣкто не подивуєся, що
Жиды такъ погано себї поступали, а дивно лише
то, якъ могъ купець львівський і регентъ мѣста,
Іванъ Студницький, бути не отьлько пасивнимъ
і уважати то рѣчу уваги гдною, що
„ci szargajso, kiedy idzie takie o zdrowie i o do-
bro ich pracu i unkosztow nie mieli toczyb.“ Гні-
вало то мѣщанъ чи мало, але вже до живого обу-
рило ихъ поступанье старшины Жидовоки на
ратуші 29 жовтня 1653 р. при якобъ нагодѣ,
котра викликала межи Жидами а христіянами
опоръ о права мѣстъ. О що ходило, не знаємо
докладно, — бачито о якобъ сафіні. Такожъ
не знаємо, по чиїй сторонѣ була правда; то лише
цѣкаве, що Жиды середъ сварій, якъ каже одинъ
радич въ своїй протегації, „wielkim pas con-
tempiem...nakarmili, a to ukaziać nam fige, pal-
ce złozyszy i złozęcać charcotliwemi głebkami“

Дѣло

Предплату въ "Дѣло" для Асторія: для Россіи:
на цѣлій рокъ . . . 12 зр. на цѣлій рокъ . . . 12 рубл.
на півъ року . . . 6 зр. на півъ року . . . 6 рубл.
на четверть року . . . 3 зр. на четверть року . . . 3 рубл.
съ дод. "Бібліотеки": съ дод. "Бібліотеки":
на цѣлій рокъ . . . 15 зр. на цѣлій рокъ . . . 15 рубл.
на півъ року . . . 8 зр. на півъ року . . . 8 рубл.
на четверть року . . . 4 зр. на четверть року . . . 4 рубл.
на саму додатокъ: на саму додатокъ:
на цѣлій рокъ . . . 5 зр. на цѣлій рокъ . . . 5 рубл.
на півъ року . . . 2-50 на півъ року . . . 2-50 р.

Для Запоріжжя, за рѣкою Россіи:
на цѣлій рокъ . . . 15 зр.
на півъ року . . . 7-50 зр.
на четверть року . . . 3-75 зр.

съ дод. "Бібліотеки": на саму додатокъ:
на цѣлій рокъ . . . 19 зр. на цѣлій рокъ . . . 6 рубл.
Поздніюю чистку 12 кр. а. в.

притраfится одинъ похоронъ, веслье або хрестини, то хотій-бы биъ бувъ и найбогатшій въ селѣ, довгій часъ биъ тое почуе. А прець нашого народа по селянъ жаднымъ способомъ не можна бтвости бтъ того, щобы биъ такъ родинній свята не обходивъ свято, бо биъ такъ вживися съ тымъ звичаями, що нѣколи ихъ покинути не може. Коли-жъ бѣдному або середному господареви притраfится, то онъ зруйнуся на всегда. Онъ, не маючи готового гроша, вде до жида, а той рбзными способами стараєся бѣдного хлопа взыскати. Пратиснений неразъ селянинъ спродає въ селѣ въ осени по зборахъ за побъ дармо збоже, за котре въ передновокъ бтъ того самого „добродїя“ своего платитъ подвйно. Суть такій спекулянты арендарї, котрї бтъ осени до весни то за горбаку, то за маленький грошъ бтъ селянину, притисненого якимъ нещастемъ, зберуть въ своїмъ швахлѣри деколи 100 або бльше кбрцївъ рбзного збожжа, котре на передновку по страшно високой цѣнѣ на гарцѣ а назѣть на кварти вголодиїному людови продаютъ. И за свою власну працю, котру продавъ селянинъ за побъ дармо, а котра только перележала колька мѣсяцївъ въ жидовской коморѣ, мусить деколи три або и четыри разы бльше заплатити. То страшна літва! надмѣрно високїй процентъ! А все то слѣдує въ того, що селянинъ заразъ въ першій хвили въ своїмъ селѣ не знаходить кредиту у бльше нѣкого, якъ только у того, котрый есть его найтяжшимъ ворогомъ. Однакожъ прецьни у насъ при добрїй волї можна нашему селянинови, притисненому якимъ нещастемъ, въ першій хвили подати руку помочи бевъ взыскування его нещастя. По нашихъ церквахъ деколи лежать грошъ даремнїсенько. Священики деколи бояться селянинови взыскати церковныхъ грошей въ двохъ причинъ: разъ — говорятъ — бтъ селянина годъ грбшь церковный отобрati, а по друге, коли прїде дорогою права упомнутися о церковне добро, то повѣтовї суды такъ крутить священикомъ, що годъ дйті до конца. Въ однїй церкви добрый маньтїй, громадскїй писарь, позичивъ бувъ 60 зр., котрї въобованихъ отдати въ протигу року. Однакожъ минувъ рдкъ, минувъ другїй, а танъ писарь не отдає анѣ малого процента ($4\frac{1}{2}\%$) анѣ капиталу. Священикъ позывавъ до суду; судъ за колька недѣль отповѣдає, що священикъ некомпетентний позывать должника, але сама ц. к. прокураторія. Подано все до ц. к. прокураторіи до Львова, а та вновъ отповѣдає, що то не есть капиталъ величайший, прото самъ священикъ дѣло може перевести. Було ще при томъ дуже много короводу, а дѣло цѣле ще до нынѣ не скончене. Для того то наша церкви бояться взыскати свой грбшь тымъ, котрї до добровольно до скарбони зложили и котрї до него мають першій права: а кождый навѣть найбѣднїй въ селѣ зложивъ рдчино до церкви найменше 50 кр. И такъ наші грошѣ мандрують до польскихъ институцій, до тыхъ институцій, котрї такъ ворожко относятся до нашої національности та до всего того, що руске; котрї своїми датками спомагають вся-

swemi,... aleć było znosniejsza, tanta pati od tych
sm.....chów, ieno że to na ratuszu.. w izbie są-
dowej.

Пришовъ р. 1655, въ котрому Польша була на якійсь часъ зникла зъ карты Европы, бо цѣла була въ рукахъ непріятелья. Рокъ той принесъ и для Львова велике нещастье: другу облогу чрезъ войска козацкіи и московскіи подъ проводомъ Хмельницкого. Мѣсто разпочало и теперь якъ въ р. 1648 съ гетманомъ мирнай переговоры, на котріи гетманъ радо згодився, бо зъ розныхъ поди-тическихъ причинъ не могъ бажати, чтобы подда-юся, а противно, потребувавъ дуже грошей. Задавъ отже 400.000 золотыхъ поль. окупу, а въ додатку казавъ себѣ выдати всѣхъ Жидовъ до-послѣдніго, якъ доносить регентъ мѣста въ тѣмъ юродъ, Станиславъ Добѣшевскій*), съ чимъ згожду-юся и друга ще докладнѣша реляція незвестного замъ але сучасного автора**.) Тутъ читаемо, що Хмельницкій, кромѣ самого окупу въ квотѣ 400.000 золотыхъ и кромѣ много іншихъ условій, поста-нивъ 13 жовтня т. р. и тако: „*Zydów iż są nie-ogrujsieli Chrystusowi i wszystkim chrześcianom, zebu ze wszystkimi majątobosią i z dziećmi i z żonami wydani byli.*“ Що до всѣхъ точокъ раз- почало мѣсто торгъ, отараючко гетмана заклю-нити до коротнѣйшихъ уоловій; що однакъ до-

^{*)} Kronika m. Lwowa przez D. Zubrzyckiego, cz. 342. ^{**) Ibidem, cz. 366.}

ду нашихъ малорусскихъ святощівъ; они може колись своими жертвами та датками споможуть ще и жидовску колонізацію на нашій землі. Зъ другою вновъ стороны я не знаю нікого розуму потреба-бы, щоби задля схибленого твердого патріотизму отдавати свои і церковні гроші до а la „Заведенія“, де такі люде якъ Михалки, Кіндлеры и др. такъ погано надужали довѣрія цѣлого руского населенія въ Галичинѣ, такъ несовоѣтно господарували рускимъ, кровавымъ майномъ та поваляли поза своїми плечима мачати руки у чуже майно. Не будемо тутъ розводитися надъ хибнимъ доси способомъ нашої економичної господарки а скажемо лише коротко: намъ ідео о того, щоби наша грбшь ишовъ въ хосенъ нашему таки рускому чоловѣкови, що би вго не вивозити въ села, щоби нимъ не спомагати нашихъ неприхильниківъ. Однакъ до того потреба лѣпшої якъ нинѣ організації, лѣпшої контролю особливо надъ церковнимъ майномъ. Скарбона церковна могла-бы и повинна въ першої линії стати въ помочи нашему селянинови. Чи конче въ потребѣ мусить би отдаватися підъ опѣку свого ворога жида, котрий въ нуждѣ селянина умѣє въ него зтягнути посльду сорочку? Въ тѣмъ напрямку у насть по селахъ дуже мало зроблено и тое по найбільшої часті сталося причиною увадку нашого селянства та переходу въ чужї руки селянськихъ грунтівъ. Щоби не внати на якій низькій процентъ дававъ якійсь банкъ позичку нашему селянинови, то таки та позичка его буде стояти дорого нако-ли почислимо то, що за всяку потрѣбну до того писанину мусить селянинъ заплатити, а чась згасний на їзду до мѣста чи-жъ не платит-ся? Въ нынѣшніхъ часахъ, де на економичне житє основы нашої суспѣльности, на нашого селянина змовилася „hierarchia społeczna“ разомъ съ жидами, и перша черезъ колонізацію нашої землї Маєурями, друга жидами хоче убити той здоровий пень нашъ, що зберѣгъ се-редъ вліянївъ нашу національність, на нашої интелигенції лежить святий обовязокъ въ тяжкій нынѣшній хвили боронити той народъ и поставити его на такої бодай висотѣ, щоби би змогъ выдержати конкуренцію напливово-го елементу. Научити нашего селянина раціональнѣйшої господарки, дати ему помочь въ потребѣ, лѣпше верно до васѣву, красшу ху-добу, уволнити бѣть несовѣтного здирства покутныхъ писарбвъ, жидовъ та іншихъ спекулянтівъ,—отъ задача нашої интелигенції. На першомъ однакожъ мѣсци стоить закладанье по селахъ самостїйнихъ кась позичковыхъ підъ доглядомъ центрального комитету у Льво-вѣ. Уважаймо на тое, щоби мы не станули колись на такої становищи, надъ такою про-пастею, надъ якою нынѣ стоять Поляки. Сеть дрантива интелигенція, котра за почести, за свой власный хосенъ спродасть жизненній інтересы свого краю, якъ сталося нынѣ съ нафтовымъ промысломъ, однакожъ де-жъ той на-родъ, де та основа, той пень суспѣльности? Пойшла іншою противною дорогою якъ ви проводирѣ. У насть може статися іншій про-

тычить выданя Жидовъ, отпovѣло слѣдующого днѧ, вдучи за голосомъ совѣсти и маючи взглядъ на гуманность, що на туу точку нѣjakъ не згодится. Гетманъ не оботававъ остаточно такъ дуже при той точцѣ; переговоры доведено за посерединствомъ львовскаго православнаго владыки Арсенія Желиборскаго до пожаданаго ковца и все скончилось на окупѣ.

Складки и податокъ на вѣбранье окупу робили теперь велику труднѣсть. При першой облозѣ треба було зобрati величину суму 365.000 зол. п., зъ которыхъ 84.000 припало на Жидовъ. На разъ браво де далося, щобы лише прїйти до грошей и чимъ скорше збутися непріятеля зъ подъ муроў мѣста и такъ сталося, що деякимъ забрано все, що мали, мѣжъ тымъ, коли другой поховали заздалегодъ свои дорогоцѣнности и недве дробными датками причинились до складокъ, а тѣ, що еще въ часъ передъ сблогою постѣкали, — а були то якъ разъ люде найбогатши, — не дали зовоѣмъ нѣчого. Ажъ по отходѣ непріятеля занялася старшина мѣска размѣрнимъ розкладомъ цѣлого тягару межи воїхъ мешканцѣвъ, такъ що кождый мусѣвъ чимъ привинтися до цѣлон оумы отпovѣдо до овощъ засобовъ и доостатку. Жиды ратувалися, якъ могли, и такъ примѣромъ числили себѣ вартость правдину воїхъ заставовъ, котрй вывезли въ тaborъ козацкій, а не туу оуму, яку дали на тай заставы, вбо таки поховали заставленій у себѣ

вода, що зачасу не поратували его. У нась
нынѣ есть всюды охота до праць, всюда ру-
паються люди, роблять щось, але та робота ма-
ко приносить хбсна, бо въ нѣй нема директи-
вы, нема проводу, нема однообразности и цѣ-
ости. Мы всѣ разомъ повинній сконсолидував-
ися у стиснену фалангу, зачасу вхопити хо-
руговъ проводу у свою зелїну працю, по-
казати всікдї роботъ въ нашомъ краю свою
цѣль и край нашихъ бажань та таємъ повести
тожде дѣло, щобы передъ нами не только тї,
що нынѣ хотять насъ знищити, дрожали, але
щобы мы и въ державѣ нашей могли мати
большу вагу якъ нынѣ.

Саша Сливич.

Рѣчный испытъ въ пансионъ Василіяночъ

львівськихъ отбувся 29 л. червня въ присутствії преосв. митрополита и досить численнихъ гостей мъсцевыхъ. Учениць було въ сѣмъ році въ іануарій лишь 21. Мимо того наука розвивалась правильно въ пятьохъ клясахъ, т. е. отъ III до II. Въ двохъ низшихъ клясахъ вели науку съ уже хорошимъ успѣхомъ испытованій учительки, панни Лѣтиньска и Поховска. Обѣ отзначаютьсяорошою рутиною и великимъ педагогичнимъ актомъ. Въ трехъ вищихъ клясахъ кромѣ панни Поховской, що учила языка польського, и панни Лѣтиньской, котра удѣляла науки исторії наурульної, учили безплатно професоры середніхъ шкôлъ львівськихъ: Юліянъ Костецкій (рукою ітератури), Сальо (языка нѣмецкого), о. Костецкій (фізики), д ръ Савицкій (математики), Винникъ (географії и исторії всемѣрної), Вахнянинъ (географії и исторії Руси). Релігію удѣявъ катихизъ о. Чачельскій, роботъ ручныхъ і онверсації нѣмецкої панъ Ковальска, спѣву хорального проф. Брецьона, а науки игры на форепиянъ панъ Винницка, панъ Черникъ и п. Брововскій.

Рано отправивъ Вареосв. митрополитъ служ-
у Божу благодарственну при хорошомъ хораль-
омъ спѣвѣ учениць подъ проводомъ п. Врецьо-
ы, испытъ устный почався о 3 годинѣ по по-
удни. Для вѣрнѣйшаго представления успѣху въ
аукахъ подаемо бодай въ короткости испытова-
ный предметъ. И такъ въ низшомъ курсѣ наукъ
гповѣдали ученицѣ зъ руокого языка дейкій чи-
аный въ роцѣ матеріалъ оъ рѣчевымъ пояснен-
іемъ, именно историчнымъ. Ученицѣ умѣли раз-
азати исторію родного краю за часоівъ княжихъ
всякими подробностями. Левицка Ольга декля-
нуvalа съ дуже хорошимъ и живымъ выговоре-
шемъ „Пещену дитину“ Устіяновича. Другї
ріентувались дуже добре на маій Галичини;
нали розказати про Карпаты та вхъ подѣлъ,
їки, населеніе, климатъ, продукты краю, про
основанье Львова, и т. д. Панна Лѣтнинська испы-
туvalа зъ нѣмецкого языка двѣ декламації, тол-
коанье зъ руокого языка на нѣмецкій съ всяки-
ми граматичными поясненіями и оповѣданія прозою.
Подобный предметъ испытувано и зъ языка поль-
ского, при чѣмъ подобалась хороша декламація
Слены Түркевичъвной.

Въ вышомъ курсѣ умѣли въ ученицѣ раз-
азати дуже подробно біографіи Маркіяна Шаш-
евича, Шевченка, Вагилевича, Могильницкого и
Ник. Устіяновича, подаючи пра тѣмъ важнѣйший
хъ творы и тыхъ творовъ содержанье. Проф.
Ол. Коотецкій задавъ собѣ видимо дуже богато
працѣ въ тѣмъ предметѣ. Проф. Сальо пыгавъ
немецкій языкъ. Ученицѣ въ оповѣданняхъ прозою
аявили хороши усвѣхъ и знали поодинокій зво-
ноты бесѣды пояснити граматично. Зъ физики
пытувавъ о. Костецкій о свойствахъ тѣль,
термометрѣ, температурѣ, о воздухѣ и водѣ яко

ѣчи, а казали опосля, что тѣ заставы забрали
ъ окунѣ козаки. Впрочемъ позволяло имъ мѣсто
уполномочить за в. 1648 сума 84 000 рп. холмск.

плачувати за р. 1648 суму 84.000 въ колькохъ
очныхъ ратахъ, а скончилася тая сирава такъ,
до дѣйстно сплатили лише 64.000, а за послѣдну
ату, т. е. за 20.000 зол. п. мусѣло ихъ мѣсто
озывать ажь до суду придворного. Мѣсто вы-
рало вправдѣ процесъ разъ въ р. 1663, а дру-
гій разъ въ р. 1666 и Жидамъ наказано, чтобы
ыплатили тую рату, але они постаралися за
косередництвомъ канцлера о то, что тѣ рѣшенія
несено и розпоряджено, чтобы нова комісія ще
разъ слѣдила, колико мѣсту належито отъ Жи-
довъ. Сума тая пропала опосля разъ на все, по-
обпо якъ Жиды не заплатили и тыхъ 8.000 зол.
. которыя на нихъ наложено при розкладѣ дачки
а окунуть въ часѣ звукомъ обзога 1665 г.

Таке самолюбие а при тόмъ вызывающе
оступованье Жидовъ мусъло выкликати конечно
хриотіянъ обуренье, за тымъ пойшли ущипливі
окоры, прозываня, дальше лайки и бійки, а въ
онци настутила катастрофа, великий погромъ
сплѣвской въ р. 1664.

Львовъ отративъ на якійсь часъ славу юдо-
ильства.

(Конецъ буде.)

льныхъ, о звуку, будовѣ уха, о скажѣ и бѣгѣ
ношь. Зъ математики переробляли ученицѣ задачи
арифметичай дробами звычайныи и десятинныи
и рахунокъ процентовыи. Въ польской юно-
щыражались зовоѣмъ поправно, оправдывали
курсъ читану прозу и декламували съ чувствомъ
Проф. Винтониакъ перепытавъ въ короткости и
точнѣ. Зъ исторіи Руси умѣли ученицї дѣлать
поглядъ отъ заснования державы русской по ре-
бѣръ Польши. Такъ само хорошо отвѣдали эти
на пытана зъ исторіи натуральной. Въ йтогахъ
какъ продуковались ученицѣ хоральныи сбійки,
при чѣмъ замѣтили мы дейкій хорошенъкій и крѣ-
жъ голосы.

По устнѣмъ испытѣ, который на звѣхъ при-
сутныхъ зробивъ даже міле вражевъ въ залѣ
шловный доказъ правильного развою сен шкілъ
стараинности учительонъ и учительвъ и хораль-
нільности учениць, слѣдували продукція музы-
кальной. Жаль только, что для сбійки поры не
вычириано всен програмы, котра міотка 10
нумеровъ. Выконано лишь три. Грама письмо
п-на Марія Кордаевицьвна Six Morseauh єлера
Ольга Михалевицьвна трету шумку Завадскога
и п-на Кат. Левицка другу рапоодю Листа —
всѣ зовоѣмъ чисто и съ вдоволяющикъ арозуц-
ньемъ, замѣтимо лишь, что подобна продукція
могла-бъ отбуватвоя на будуще въ салн „Дому
Народного“, переплѣтаний спѣвомъ и деклама-
ціями.

На столъ лежали зонты каллиграфицъ, рисунковъ геометричныхъ та вольноручныхъ всякой задачъ. Въ рабочей комнатѣ выставлены въ роботы ручній зъ шитья (бѣлого), гаткодицъ, вышиванія на канвѣ волѣчкою и пачьорками, роботъ дротовыхъ мережковыхъ. Тутъ бывши ми богато ковропъ, килимокъ, обруовъ, серветы, подушокъ, шапочки, подставокъ, выступающіхъ (пантофлѣвъ), запасокъ, ручниковъ и т. д. Дцадцать ученицъ пошило и вымержилъ себѣ родной русскій костюмы съ великими сманокъ и съ всею старанноотею. Замѣтѣйшія работы были панинокъ: Кат. Левицкой, Ольги Михалевичъ, Рихлицков, Евг. Хойнацкой (сервета), Балакской (килимокъ), Моровикъ, Кущаковной, Лашинской, Мартинецъ, Нат. Михалевичъвной, Альковной, Долиньской, Гавны Богачевской, Ольги Левицкой, Туркевичъвной, Тишовницкой, Констаньской, Кордасевичъвной и др.

Результатъ классификаціи бувъ слѣдующій:
дуже добрый успѣхъ зробили ученицѣ: Ханна
Софія и Емилія Рахлицка (зъ 3 класы); Евг. Ку-
щакъ, Ольга Левицка, Иванна Скоробогатъ, Ев.
Моровикъ и Елена Туркевичъ (зъ 4 класы); Ев.
Хойнацка, Евг. Левицка и Марія Мартинець (зъ
5 класы); Евг. Бѣлинська, Нат. и Ольга Чап-
левичъ (зъ 6 класы); Марія Кордасевичъ и Ев.
Копыттянська (зъ 7 класы). Съ добрымъ успѣ-
хомъ скончили ученицѣ: Волинець и Долинська
(3 класу); Текля Богачевска и Анна Тышковичъ
(4 класу); Іоанна Богачевска и Катер. Левицка
(6 класу). При отчитаню классификаціи розмѣ-
рилося въ книжкахъ товариства „Просвѣты“, оторвало-
въ капличцѣ молебень и съѣдочными словами за-
прашивавъ ученицѣ и профессоровъ: Вашингъ тру-
дамъ наложили мы нынѣ вѣнець. Труды тѣ бу-
значній, але ихъ не пожалуєте въ свою житія.
Наука, се вашъ скарбъ, більшій бѣть всякого жи-
на и красы. Вы уподобляетесь образованнымъ, якіи
хотѣвъ Всевышній мати чоловѣка. За одержану
науку поблагодарѣть Бога, се заведеные, въ
тройко дано вамъ нагоду въ родномъ языцѣ обра-
зуватись и тыхъ учителей въ вашахъ, котрѣ бѣ
воякомъ вынагороды, свободній бѣть тихихъ ино-
тий овоихъ хвилѣ вамъ пожертвували. Въаші
имени и я дакую имъ за весь цѣлорочній трудъ
Однакожъ при тойъ памятайте, що наука не-
ще не покончилася. Идѣть веселій на родину въ
рамена вашихъ родичей въ мозырь благослови-
ніемъ, а покрѣшившиесь тамъ на смиахъ, вертіть
здравій назадъ. На рѣчъ ту отповѣли ученицѣ
многодѣтніемъ для Высокопреосвященого и ю

ПЕРЕГЛЯДЬ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австро-Угорська Монархія.

(Именование марк. Бакегема) министромъ тор-
говлѣ сталося предметомъ широкой дискуссии.
Чехосл. „Politik“ такъ отзывалась о сѣмъ имен-
нію: „Именование краевого президента марк. Баке-
гема министромъ торговлѣ не выклѣко тѣхъ
зачудований, якъ свого часу именование пр. Ф.
Овѣты, бо бѣтъ коли уступитъ бар. Пиво, то
ворено лашь о марк. Бакегемѣ яко его на-
нику. Судачи такожъ зъ того, що праця вже
давна широко обговорювалась се именованіемъ,
можна такожъ припустити, щобы правительство
о именованію сѣмъ не порозумѣлося передъ тѣ-
съ проводирами большости парламентаріевъ. Пр-
тивъ особы министра торговлї не можна
разъ зъ нашої стороны нѣчого мати; бѣтъ
подобно якъ и недавно именований министръ
проовѣты, чоловѣкомъ молодымъ безъ волитви
милившости, который має доперва показати, чи
больше хилится на оторону отарокъ теорії пан-
дистичної, чи уважає за рѣчь конечну пан-
и погодити народы Австроїї. Поки що, треба
пускати, що гр. Таффе не выбралъ бы
за співъроботника, коли-бы онъ бувъ противъ
агодѣ народовъ. Доовѣдъ, якій гр. Таффе писавъ
Кремеромъ, однымъ зъ трехъ попередніхъ
вого министра торговлї не проинувъ членъ
складу. Але вже то ли хо, коли вѣдь треба

пытавшися порушувати. Було-бы то зовомъ неможливе, коли-бы гр. Тафф бувъ выбравъ нового министра зъ посередъ круга бѣльшості. Черезъ то були-бы отвоюаны межи правительства а правицею значно польшившися, а що такого пожишення конче потреба, чайже у Вѣдні видять и знаютъ дуже добре. Новый министръ торговлї буде отже музѣвъ насампередъ стараця позыскати себѣ бѣльшость парламентарну, въ съ лѣвицею буде музѣвъ такъ само вести борбу, якъ Дунавокій и Пражакъ". Тажъ сама газета на пшонъ мъоць, въ кореспонденції зъ Вѣдня, такъ знову каже: "Давно досыть, що ее именованье вже передъ колькома днями сигнализувала лѣвиця и донерва бѣльшости поры удержувалось оно на порядку днівнобмъ. Нынѣ появляється только коментарівъ, що не даво, що и лѣвиця хоче себѣ

якъоъ користи высновати зъ сего именования. Гр. Таффе хоче очевидно окружитися молодыми, здѣбными сподвижниками, элементомъ, который съ нимъ осо-бисто го дѣлаетъ, онъ хоче мати въ парламентѣ до-брьхъ бессѣдниковъ, чтобы каждый членъ кабине-ту добре застушашъ свой ресортъ. Новый мини-стеръ есть также прихильникъ гр. Таффого и се одно могло бы вже деякій сумнѣвъ развѣсти. Але припускаючи се радо, то все таки лежать якъ на долони, что большоѣсть парламен-тарна чуеся немножко дѣткнена имено-вающимъ нового министра торговли.

Н О В И Н К И.

— Поминальне богослуженье за упокой душъ ба. п. митроп. Гр. Яхимовича отбулося во второкъ рано въ Успенской церкви при участі крылошанъ со. Петрушевича, Фаціевича, Бѣлецкого, дра Делькевича и досять численного народа. О. Бѣлинкевичъ зъ Знесьня выголосивъ проповѣдь въ донарастаоу отанули такожь крыл. о. Павликѣвъ,

— Д-ръ Емилій Калужняцій, професоръ славянської філології на Черновецькому університетѣ, вибраний деканомъ філозофичного факультету на сльдуючій шкільний рокъ.

— п. Евзоти Постакю, членомъ при школѣ ветеринаріи у Львовѣ, зложивъ державный испытъ на лѣкаря ветеринаріи.

— Еп. ордикаріятомъ въ Станиславовѣ звернуло пра-
вительство пропозицію що до іменовань крыло-
шанъ, а то для того, що въ пропозиції було по-
ставлене жаданье, щобы о. Литвиновичу визна-
чено таку саму цлатню яко крылошанинови, яку
онъ досглає нынѣ яко катехигъ. Правительство
не хоче на то приотати и зажадало для того
имѣни пропозицій.

— На посвященье катедрального храма въ Пере-
мышли мае такожь выѣхати и Преосв. д-ръ Ю.
ніавъ Пелешъ.

— Феріальни курсы промысловій. При львовской

Французскіи курсы промыслови. Для Львовской школы для артистичного промыслу буде устроенный отъ дня 18 липня до 28 серпня с. р. курсъ для учителѣвъ рисунковъ при доповняючихъ школахъ промысловыхъ. До участи въ сѣмь курсѣ будуть допущеній учитель школъ народныхъ выдѣловыхъ, котрый выкажутся знаньемъ рисунковъ, а що найменше знаньемъ контурованія орнаментики плоокой и знаньемъ промыслу въ воїй мѣсцевости школьнїй. По уконченю курсу будуть выставленій участникамъ съдоцтва, на подставѣ которыхъ будуть могли одержати посады при новозасновуваныхъ доповняючихъ школахъ промысловыхъ. Поданія вносити треба до дирекціи школы артистичного промыслу у Львовѣ най-льше до 12 липня. На случай недостаточныхъ вѣдомствъ може дирекція принятии кандидата та-

— При тернопольской філії общ. им. М. Качковского
авязався читальняный комитетъ. Коля-бы отже
отра читальня хотѣла у себе мати кого зъ чле-
бовъ того комитету, нехай звершоя або до о.
Григорія Чубатого въ Ступкахъ, або до о. Игн.
Севицкого, або до о. Василія Копытчака въ Тер-

— Повѣнь. Зъ Станиловскаго доносятъ на мъ:
ня 16 и 17 червня вылили обѣ Быстрицѣ, Лу-
ва и Луквица такъ сильно, что порубили значи-
шкоды въ громадахъ, надъ тымъ рѣками положе-
ыхъ. Вода позаливала переважно прибережны
уги и пасовища и поурывала въ деякихъ мѣ-
яжъ значи кусы поля. Наибольшу шкоду мали
ромады Бараповка, Побереже, Опрышовцѣ и Вов-
инець. Тридцать двѣ родины утратили весь до-
утокъ, а отрата тымъ больше дѣлаюча, що то
ни були якъ разъ наибѣдѣйши люде.

— Кс. пралатъ Стомовскій, котрого засудивъ куликовокій судъ за выкиненіе памяткової таблицѣ скобійного Соботы зъ куликовокого коотела на дножъячній арештъ або на заплату 600 зр., вѣсь противъ того засуду рекуроъ до апеляцій-го суду у Львовѣ. При апеляційній розправѣ вижено кару до позовини. Але кс. пралатъ тымъ недоволений и хоче ще дальше рекурсувати. —

одволовочникахъ въ два други поручники ав-
грійской армії, зробили фундацію для льт. ко-
стела въ Куликовѣ, щобы тамъ що року отправ-
лялося поминальне богослуженье за ихъ покойного
батька, а кромъ того умъстили въ костелѣ за до-
ходомъ прокураторік таблицю, привічено памяти
батька. Недавно отворено въ Куликовѣ но-
вий цвинтарь и сини хотѣли торжественно по-
нести тѣло пок. Матѣя Соботы на новый цви-
нтарь. Влаоти позволили на се и братя умовили
ко. Ст. що до дня перенесення. Каштавъ Со-
бота првѣхъ въ Пдволовочникъ до Львова и до-
здався бѣтъ свого брата, що ко. Столловокій жа-

давъ вже з сonto церемонії 20 ар. Пойхавъ отже до Кулікова, щобъ якъ найскорше залагодити фінансову сторону релігійного обряду. Тутъ заставъ кс. Стояловского що въ постели. П. Собо-та звернувъ увагу ко. пралата, що погода не-добра и просивъ его, щобы отолуживъ обрядъ якъ съ найменшою проволокою. На то ко. пра-латъ отвернувся до стѣни и закрився съ голо-вою. О дальшихъ переговорахъ не будо отже и беѣды. Капітанъ удався тогды до руского па-роха, о. Децыкевича, а той отолуживъ разомъ съ другими рускими священиками релігійный обрядъ въ присутності урядової комісії. Се такъ розлютило ко. Стояловского, що онъ запро-теогувавъ противъ нарушеня его власти. Про-тестъ однакожъ не помогъ нѣчого а ко. Стоялов-скій приказавъ зъ злости выкинути зъ костела памяткову таблицю цок. Суботы. Коли слуги не скоро бралися до дѣла, пріложивъ руки самъ ко. Стояловскій и выкинувъ таблицю, бо казавъ: „Kiedy go po ſmierci zrobili Rusinem, to niech idzie do cerkwi“. За се поступованье добстався отже ко. пралатови новиції засудь.

Въ Дзвінячи кого Богородчанъ удуялся въ шибѣ при копаню земного вооку роботникъ Матвій Гладишъ. Противъ виноватымъ ведеся карне сльдство. — Воздушна труба збрвала д. 26 червня коло стація Новоукраїнка въ Розсохі тягаровий поездъ зъ шинъ въ мѣсце, де бувъ пасынь. Насльдкомъ того посточувавшой возы и поломилася на куонѣ а одинъ чоловікъ забився.

ПОСМЕРТНЫЕ ВѢСТИ.

† О. Евгеній Горницкій, землемеръ Корытникъ,
дек. нижнекобовскаго упокойвся дnia 29 с. ж. въ 27
роцѣ житя. Вѣчна ему память!

† Фердинандъ Крчекъ, директоръ гошодарской школы въ Черновцахъ, мужъ вельми ученый, чешскій патріотъ, добрый Славянинъ, знатокъ бѣльшевъ славянскихъ мовъ, мѣжъ тѣхъ и руской мовы и письма, упоконився д. 21 червня о. р. въ 47 роцъ життя. Покойный братъ въ стороны тамошніхъ Чеховъ найживѣйшу учашть въ торбочномъ св. Методіевскомъ торжествѣ буковинськихъ Славянъ. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА

— Рускій орнаментъ на выставѣ въденьской. Панъ Еронимъ Озаркевичъвнѣй, донцъ Вл. о. Озаркевича, посла до Рады державной, належитъ заслуга, что шаршій свѣтъ дѣзнался про галицко-русскій орнаментъ, здивуясь его красою, величавъ его и въ подивѣ своїмъ не знаетъ ще навѣть яко ему мѣсто назначити въ штуцѣ промысловой. Пана Озаркевичъвна зѣбрали даже богатый матер-

П.-на Озаркевичъна зборала дуже богатый матеріаль жіночихъ вышивань и гердановъ, переважно зъ окреотноостей Коломыи, Снятина, Выжницъ и Коцманя, упорядкувала его и умѣстила оттакъ на выставѣ въ ц. к. австр. музею для штуки и промыслу у Вѣдни. Тутъ то орнаментъ сей звернувъ на себѣ увагу знатоковъ и послухаймо що они онѣмъ говорятъ. П-нъ Емалія Бахъ въ справозданю зъ выставы такъ каже о рускомъ орнаменгѣ:

„Дуже цѣпный Збѣрникъ оригиналныхъ взоровъ вышивокъ и національныхъ выробовъ пацьорковыхъ (гердановъ) завдячує выстава невтомимої пильності интелигентної молодої дамы, що живучи въ Болеховѣ въ Галичинѣ, звернула увагу на роботы рускихъ жѣнокъ и почала зоставлювати на полотнѣ та вправною рукою на карткованомъ папери (*sagta rigata*) змальовувати ихъ ще въ ту пору, коли у насъ загаломъ подобнимъ выробамъ нѣхто ще не признадавъ нѣякої отйности.... Панна Єронима Озаркевичъвна, дочка посла до Рады державної, дуже приолучилась выставѣ присылкою ового богатого збѣрника, бо зъ тыхъ вышивокъ, тканинъ и роботъ пацьорко-

выхъ мы бачимо, що рускі жѣнки выконують свои работы бордюрові съ правдивымъ артизомъ. Именно же давнійшій работы того рода, которыхъ десенъ безъ старанъ п-ы Озарковичъ теперь вже певно буди-бы забутій, овѣдчать заровно о добромъ смаку, якъ и о великой зрученности и належать до найкрасшихъ выробовъ того рода. Техника вышивання есть даже рѣжнородна и богата въ перемѣны, хочь переважно неотлучна отъ тканой нитки; черезъ то и взоры выходятъ выключно геометричній, простодушній, а навѣтъ богаты мотивы роолинній являютоя отрого стилизований и розложений на простѣ линіи, такъ що основну форму ледво и спознати можна. Та все таки почутие формы у галицкихъ жѣнокъ такъ развите, що завоїгды умѣютъ отнайти ту форму, котра лежить въ основѣ взору. Ихъ звычайній взорцѣ до вышивання мають кождый свою назуу по части взяту зъ ростинъ, якъ „дубове листье“, „виноградъ“, „хмѣль“, „ягоды“, а по части зъ іншихъ предметовъ, якъ „звѣзда“, „оокирка“ и т. д. Выробы зъ рѣзкобарвныхъ пальцорокъ проявляютъ такожь гуотовній взорцѣ и глубокоумну стародавну технику. Чи маємо подноинти, що герданы зъ позйтѣвъ кѣцianського и вижницкого, выконаній зъ досыть великихъ круговъ, висячими позитами, позаду полубарвній чо-

иныхъ пацьорокъ, выходятъ подобиоенъкъ до-
гихъ въ парыокомъ Любръ перехованныхъ выро-
бовъ пацьорковыхъ, которыми старѣ Египтіяне у-
крашували свою муміа? Кто зможе розъяснити
агадку осн охожостя и дивної подобности мѣжъ
техникою стародавної штуки одного зъ найдав-

той же самой орнаментъ, поровнующи его съ
оравскимъ, какъ специалногъ въ той родѣ про-
мыслу, и. Яковъ Фальке, такъ: „Въ моравскихъ
шитьяхъ переважаютъ руунки цветовъ, у Ру-
ановъ геометричнія фигуры и простолпній взо-
мъ. Можно майже сказать, что маємо тутъ передъ
собою одинъ однъселькій взоръ, въ прорыхъ ли-
ней въ рожныхъ оогрыхъ кутахъ съ собою спо-
лученныхъ, якъ се звѣстно и ужпаче будо ще въ
редныхъ вѣкахъ, — але сей взоръ являєлъ настъ-
ль такої многотъ перемѣнъ, что оправедливо жу-
тъ збуджувати подивъ“. — За починомъ цѣны
заркевичъвной наша народна орнаментака зачи-
не се обѣ вже и въ Чехахъ здобувати чимъ разъ
прше поле.

Господарство, торговля и промыслъ.

— Преміеванье коней. Сего роцій оеїції надгороды хованье коней будуть раздаватися въ Стрыю 25 л. и въ Сокали д. 28 л. серпня а именно ховані въ краю (безъ взгляду на раху) ко-
нім пяти-дѣтнім и старши съ лошаками, дво-
тнім и роцнячками. Надгороды будутъ олѣдуючи-
на на 35 зр. або орѣбный медаль, одна на 25
або бронзовий медаль; и одна на 20 зр. або
хвальна грамота.

